

Rhan 1

Y farn gyffredinol heddiw yw bod canllawiau cwricwlwm blynyddoedd cynnar Cymru yw helpu a dysgu pob ysgol i ddatblygu ei chwricwlwm personol, mae hyn yn galluogi pob disgybl i ddatblygu tuag at bedwar diben y cwricwlwm Llywodraeth Cymru (2021) fodd bynnag un o negeseuon cryfaf Donaldson (2015) yw'r pwysigrwydd o ddatganiad syml, parhaus o ddibenion cwricwlwm i Gymru, Heb y fath 'ddibenion clir a chytunwyd', y ddadl ymhlyg yw os nad ydym yn gwybod pam ein bod yn gwneud hyn sut y bydd unigolion yn gwybod beth i wneud a sut i wneud. Caiff cwricwlwm Newydd Cymru ei rhoi yn eu lle yn 2020, ac wedi cael i'w rhyddhau i'r ysgolion i'w ddilyn yn 2022. Ym mhellach i hyn caiff y cwricwlwm eu datblygu gan ymarferwyr drwy rwydwaith o ysgolion o amgylch Cymru gyfan, gan gynnwys lleoliadau ac ardaloedd gwledig a threfol, dwyieithog, ysgolion cynradd, uwchradd ac ysgolion arbennig, ysgolion sydd â chymeriad crefyddol ac o wahanol faint Llywodraeth Cymru (2020). Pwynt pwysig i'w ystyried wrth drin a thrafod y cwricwlwm i Gymru yw'r pedwar diben sydd yn ei arwain, y nod ydy i'r holl blant ddatblygu yn ddysgwyr uchelgeisiol, galluog, gyfranwyr mentrus, creadigol, ddinasyddion egwyddorol, gwybodus ac unigolion iach, hyderus.

Y pwynt cyntaf y dylid ymdrin ag yw deall pwysigrwydd chwarae yn addysg plant, i ddechrau, mae chwarae yn digwydd yn phob elfen o fywyd plentyn ac maent yn gwario canran uchel o'i agweddau bywyd yn chwarae, Chwarae Cymru (2022). Ymhellach mae Chwarae Cymru yn cyfrannu at ystod eang o drafodaethau polisïau a phenderfyniadau er mwyn ystyried iechyd a lles, addysg, datblygu'r gweithlu, teithio a thrafnidiaeth, a chynllunio. Dywed National Literacy Trust (2017) chwarae yw un o brif ffurf sy fedru helpu'r plant i ddysgu a datblygu Mae'n alluoga'r plentyn i adeiladu ei hunanwerth drwy roi ymdeimlad o'i alluogrwydd ac i deimlo'n hapus ac yn bositif am ei hun. Yn ychwanegol i hyn mae chwarae yn gosod y sylfaen ar gyfer llythrennedd, trwy chwarae mae plant yn dysgu gwneud synau newydd, sydd yn helpu nhw rhoi cynnig ar eirfa newydd, wrth ei hun neu gyda chymorth chyd-disgyblion. Awgrymau Waterford (2021) bod elfennau penodol o chwarae ymhlith plant sef chwarae cymdeithasol yn medru bod yn ddefnyddiol i ddatblygiad cymdeithasol ac emosiynol unigolion. Wrth i blant chwarae gyda'i chyd-ddisgyblion a heb gyfarwyddiadau gan oedolion mae hyn yn annog y plant i rannu syniadau, gwrandao ar eraill, a dysgu trafod a chyrraedd cyfaddawdu, o ganlyniad i hyn mae hyn yn gwneud chwarae cymdeithasol yn rhan bwysig o dyfu i fyny. Wrth ystyried y pwnc hwn a dealltwriaeth rhieni a phwysigrwydd chwarae mae Vygotsky (1978) yn ein hannog i gydnabod ac ymateb i'r 'zone of proximal development'. Mae rhieni medru helpu gyda sgaffaldiau wrth gefnogi plentyn i afael sgil o beidio â gallu cwblhau tasg, i'w gwblhau gyda help, i'w gwblhau ar ei ben ei hun yn y pen draw Whalley (2019). Yr ail ystyriaeth yw modelu rôl ffordd o fyw gweithredol yn union fel pwysigrwydd a rhoi amser, deunyddiau ardal chwarae i'r plentyn, mae plant yn dysgu o wyllo, maent yn gwrandao a chopio'r hyn sy'n digwydd o gwmpas nhw. Wrth i oedolion bod yn weithredol a dangos y plant ei bod nhw yn mwynhau beth maent yn gwneud mae'n annog y plant i ymuno yn y gweithgareddau neu geisio ymuno Get up & Grow (2020). Fodd bynnag mae Te Whāriki Physically Active Play (Dim Dyddiad) yn annog y rhieni i sicrhau bod ardaloedd chwarae ac yr offer yn ddiogel, gadael iddyn nhw chwarae o gwmpas gydag offer yn eu ffordd eu hun ac ar eu cyflymder eu hun, ymuno a darparu anogaeth, cyngor, cymorth ac arddangosiadau yn ôl yr angen esiampl o hyn, ffyrdd gwahanol i lanio neu daflu pêl, annog nhw i ymuno wrth cymryd tro, modelu

iaith sydd yn mynd gyda chwarae ac yn olaf Sicrhau bod adnoddau a chyfleoedd chwarae corfforol ar gael ar bob adeg. Mae chwarae corffol yn cefnogi dysgu ar draws pob elfen o Te Whāriki, yn bennaf mae'n cefnogi'r llinyn Archwilio sydd yn helpu'r plant i magu hyder yn eu cyrff a'u rheoli Physically Active Play (Dim Dyddiad). Y farn gyfredol heddiw yw bod chwarae yn ffordd naturiol a phleserus i blant gadw'n heini ac yn hapus, mae chwarae rhydd yn helpu plant i ddatblygu ei lles NiDirect Government Services (Dim Dyddiad). Mae Piaget (1936) yn argyhoeddedig fod chwarae plant a datblygiad deallusol wedi'u plethu'n frwd, ac wrth i blant dyfu a datblygu fe ddylau eu hamgylchedd hefyd, caiff hwn ei seilio ar y pedwar cam o ddatblygiad gwybyddol sef - Sensorimotor Stage (0-2 oed) - Preoperational Stage (2-7 oed) Concrete Operational Stage (7-11 oed) Formal Operational Stage (12+ oed). Fodd bynnag, ni chytunai Vygostky (1962) gyda theori 4 cam Piaget, yn hytrach maent yn dweud bod plant yn dysgu'n barhaus o gamau penodol, a bod pob unigolyn wedi'u eni gyda phedwar elfen swyddogaeth feddyliol sef Sylw, teimlad, canfyddiad a'r cof, Twinkl (Dim Dyddiad). Hawlia Froebel (1873) fod ei ddamcaniaeth yn ffocysu ar chwarae dan arweiniad plant, gan gredu bod hyn yn ddull i helpu datblygiad corfforol, deallusol, cymdeithasol, emosiynol ac ysbrydol. Gellir dadlau ymhellach gan ddweud ei fod yn credu mai "play is the highest form of human expression in childhood" sydd yn hysbysu eu damcaniaeth, a dal yn rhan o addysg yn nifer o feithrinfeydd.

Yr ail bwynt trafod i ymdrin ag ydy diffyg arweinyddiaeth a'r pwysigrwydd o gael y gefnogaeth orau i'r unigolion yn yr ysgolion, i ddechrau'r drafodaeth yma dwedwyd Rodd (2013) er mwyn cael llwyddiant yn addysg a gofal phlant mae arweinyddiaeth effeithiol yn hanfodol i sicrhau effaith positif ar ddatblygiad phob unigolyn. Yn ail, fe ddylai arweinyddiaeth yn y Blynnyddoedd Cynnar bwysleisio ar wrando a chyfathrebu, a dylid annog y tîm i fynegi barn i hysbysu'r broses o wneud penderfyniadau, o'r un wefan sef Plymouth Marjon University (2022) ni ddylid anghofio fod arweinyddiaeth yn y blynnyddoedd Cynnar yn ymwneud â gweithio'n rhan o bartneriaeth gyda rhieni, staff lleoliadau eraill a staff lleoliad personol. Hawlia Aubrey (2011) fod angen i arweinwyr blynnyddoedd cynnar i ddatblygu a helpu staff y lleoliad i wella eu dealltwriaeth wrth ddosbarthu arweinyddiaeth drwy'r lleoliad, gall hyn ei dibynnu ar y gweithle sydd wedi'i hyfforddi'n briodol a phrofiadol. Pwynt canolog i'w ystyried wrth drin a thrafod arweinyddiaeth wrth ddarllen am Singapore Waniganayake et al. (2012) caiff awgrymiad bod ddim nifer o werth geisio llunio diffiniad cytunwyd arno oblegid amrywiaeth y cyd-destunau, fodd bynnag gall y diffyg cytundeb cyfrannu at ddifffyg dealltwriaeth o'r hyn sy'n ymwneud ag ymarfer arweinyddiaeth ffeithiol. Ar wahân i hynny, gellid hefyd pwysleisio bod modelau arweinyddiaeth a ddefnyddir yn y sector blynnyddoedd cynnar wedi'u dylanwadu o leoliadau eraill, yn bennaf y sector ysgolion, gan gynnwys elfennau o arweinyddiaeth addysgeg a dosbarthu. Awgryma DFE (2012) y datganiad canlynol ' Mae arweinyddiaeth yn gynhwysol ac atebolrwydd pawb sy'n gweithio mewn ysgolion, lleoliadau a chanolfannau plant', serch hynny mae'r ymchwilydd arall yn diffinio arweinyddiaeth fel proses ar gyfer dysgu a thwf personol a phroffesiynol, Trawsnewid a gwella sefydliadol Siraj a Hallet (2014). Dwedir yn aml fod arweinyddiaeth effeithiol yn cynnwys o sgiliau, Gwybodaeth, Ymrwymiad, Creadigrwydd a Chefnogaeth i Siapio Addysgu a dysgu, gellir dadlau ymhellach gan ddweud bod arweinyddion effeithiol yn ymgymryd ystod eang o dasciau gan gynnwys trefnu, rheoli adnoddau ac amser, llogi, rheoli staff a gwneud cysylltiadau gwirioneddol â phlant, teuluoedd, staff, cymunedau ac aml-asiantaethau Waniganayake a Semann (2011). Yn bennaf yn flynyddoedd cynnar Dysgu sylfaen mae'n ymwneud ag arwain eraill, gan arwain dysgu ac arwain

arloesedd mewn dull sy'n ymarferol ond eto'n greadigol Early Years Matters (2022). Wedyn rhaid ystyried rhannu cyfrifoldebau arweinyddion fel y gall y tîm cyfan arwain yn weithredol, mae'r dull arwain arbennig hon yn gweithio'n dda yn y blynyddoedd cynnar ar ran arweinyddiaeth a rheolaeth y lleoliad, oblegid fod hyn yn ddull cydweithredol, yn hytrach na chystadleuol o arwain tîm. Yn ychwanegol i hyn, mae arwain tîm o bobl eraill hefyd yn cynnwys diwylliant sydd medru helpu'r plant i gael y teimlad maent yn medru gwneud un rhywbeth maent yn ceisio, cymryd risg o fewn rheswm a bod dysgu o gamgymeriad yn dderbyniol, o ganlyniad i hyn maent yn gwobrwyo llwyddiant ac yn datblygu atebolrwydd personol sy'n cael ei gefnogi gan gyfrifoldeb cyfunol Early Years Matters (2022). Wrth ystyried y gosodiad uchod yn ofalus, gwelir bod nifer o faterion allweddol yn codi, hynny yw er mwyn cael canlyniad positif yn y sefyllfa yma maent yn gyfrifoldeb ar yr arweinydd i hyrwyddo perthnasoedd positif, sicrhau bod staff yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi, yr angerdd i ddysgu a datblygu a chynnal a datblygu ansawdd y lleoliad Jones a Pound (2008). Gan gofio hyn mae'r pwysigrwydd gyda'r arweinydd i fod yn gyfrifol am dasgau rheolaidd, esiampl o hyn yw sicrhau fod pob gweithgaredd mae'r plant yn rhan o yn cael i'w fonitro a chofnodi o fewn y lleoliad neu ddatblygu'r rhaglen o weithgareddau a chynllunio cwricwlwm y lleoliad. Fel arfer, bydd yr arweinydd yn arwain ar y dasg sy'n ymwneud â chydymffurfio â rheoliadau neu sicrwydd o ansawdd. Mae hyn yn rhywbeth sydd angen ei ddiffinio'n glir ar gyfer Deddf Gofal Plant newydd 1991 Early Years Service (2016). Wedyn rhaid ystyried rhannu cyfrifoldebau arweinyddion fel y gall y tîm cyfan arwain yn weithredol, mae'r dull arwain arbennig hon yn gweithio'n dda yn y blynyddoedd cynnar ar ran arweinyddiaeth a rheolaeth y lleoliad, oblegid fod hyn yn ddull cydweithredol, yn hytrach na chystadleuol o arwain tîm.

Rhan 2

Y farn gyffredinol heddiw yw bod phob plentyn yn unigryw, sy'n dysgu'n gyson, ac yn abl, yn alluog ac yn hyderus yn eu hyn, mae phob unigolyn ifanc yn aeddfedu a dysgu gan ddatblygu ar cyflymder eu hun ac yn dull unigryw Early Years Matters (2022). Wth ystyried y pwnc hwn, mae arsylwi yn elfen bwysig ac yn egwyddor sylfaenol o addysg Montessori, wrth arsylwi maent yn cael gwared ar neidio i gasgliadau, a rhagfarn am y plentyn a'r sefyllfa. I roi yn syml, maent yn dull o edrych ar blentyn mewn modd gwrthrychol a ffeithiol ac hynny dim ond trwy arsylwi GMN (Dim Dyddiad). Ymhellach i hyn mae arsylwi plentyn fel unigolyn unigryw yn medru cymorthwyo rhieni ac athrawon i ddeall cryfderau a anghenion phob plentyn. Mae'n gonglfaen athroniaeth Montessori ac yn helpu adnabod y plentyn yn well, wrth dilyn hyn mae athrawon ac rhieni yn cael cyfle i adnabod deallusrwydd, anghenion, diddordebau, sgiliau a pha ddull sydd fwyaf effeithiol i addysgu. Chytunau'r wefan Early Years Matter (2022) bod arsylwi plant yn hanfodol, oblegid bod phob plentyn yn wahanol a gyda alluoedd a thalentau unigryw ac felly mae arsylwi yn medru ei ddal yn y camau cyntaf. Mae'r cham cychwynol o hyd gyda y phlentyn gan arsylwi beth maent yn ddewis gwneud, beth yw ei diddordebau a pwy maent yn cymysgu gyda a pha adnoddau maent yn mwynhau, a fel darllenwyd uchod yn y wefan GMN (Dim Dyddiad) maent yn darparu gwybodaeth phwysig a defnyddiol i'r am yr unigolion. Dweda Arnold (2010) Pan fyddwn yn arsylwi, rydym yn ceisio deall beth mae pob plentyn yn ceisio dysgu amdano, fel y gallwn diwnio i mewn a chefnogi eu pryderon gwybyddol ac emosiynol. Mynna Green (Dim Dyddiad) bod athrawon yn cael i'w ddysgu bod phob ymddygiad yn cyfathrebu ac yn cael i'w hyfforddi i arsylwi, dogfennu a dadansoddi ymddygiad plant i ddeal yr hyn maen nhw'n ei "ddweud" wrthym. Ar

rhan arsylwi gall amseru effeithio ar yr hyn rydych yn ei weld ond wrth arsylwi mae'n bwysig talu sylw ar yr hyn mae'r plentyn yn dweud a gwneud, beth maent yn cyffwrdd, ble mae'n mynd ac phwy maent gyda Educator (2022). Dywedau Lopez (2022) taw eu ddull nhw o arsylwi yw trwy asesu ac yn olrhain eu cynnydd ac yn helpu deall pa elfennau sydd angen cefnogaeth bellach, wrth gwneud hyn maent yn rhannu'r gwybodaeth gyda'r rhieni ac y ymarferwyr gofal i ychwanegu at daith dysgu pob plentyn ac adeiliadu darlun llawn o'u ddatblygiad ar draws y fframwaith dewisol. Yn Te Whāriki, mae phob plentyn yn cael profiad unigryw o'r chwricwlwm ar ôl i'r oedolyn i arsylwi, asesu a chynllunio. Caiff ansawdd y chwricwlwm ei benderfynu mewn dull ystyrlon a pherthnasol i gefnogi datblygiad, dysgu a chynnydd y phlant. Ymhellach awgrymau bod y cylch allanol yn alluogi'r oedolion i ddeall llun cyflawn o fywyd y blentyn ar hyn maent yn dod gyda nhw i'r lleoliad, mae hyn i gyd yn ymwneud gyda phwy ydu'r plentyn, ac eu hunaniaeth, a dangoswyd yn y datganiad canlynol Te Whāriki, New Zealand Curriculum Guidance (2017, p. 12): 'I come not only with my own strengths but bring with me the gifts, talents and strengths of my family, tribe and ancestors'.

Mae tracio datblygiad plentyn yn y blynyddoedd cynnar yn medru bod yn llafurus ar y ymarferwyr blynyddoedd cynnar ond mae'n hanfodol ar gyfer datblygiad cyffredinol unigolion. Mae yn niferoedd o dulliau ar sut i thracio a chadw cofnod o hyn, nad oes dull gasodol i'w ddilyn, fodd bynnag mae'n rhaid sicrhau fod y gwybodaeth gywir yn cael i'w chofnodi, adolygu a teilwra'r broses i'r anghenion Nursery Resources (2022). I ddechrau dwedau'r wefan yng ngynt y rheswm pwysicaf dros thracio cynnydd plentyn yn yr blynyddoedd cynnar yw i gwirio bod datblygiad y phlentyn ar trywydd iawn, yn ogystal a hyn mae'n gofyn i ymarferwyr i allu dangos sut mae plant yn gwneud cynnydd yn eu ddysgu a'u datblygiad er mwyn iddynt gyrraedd eu llawn botensial, mae'n bwysig bod y phlant yn chael i'w thracio yn gyson. Mae hyn yn caniatáu i ymarferwyr i sylwi a yw plentyn ar ei hol hi mewn maesydd datblygu, sydd yn rhoi'r cyfle i rhoi'r cymorth ychwanegol ar yr unigolion i lwyddo yn y meysydd. Mae rhieni yn medru dysgu a chefnogi eu plentyn ac addasu yn y cartref, mae oedi yn y elfen yma yn medru effeithio ar datblygiad dyfodol y plentyn unigryw. Swydd y ymarferydd yw i dracio i adnabod cryfderau'r plentyn, ac unrhyw meysydd lle mae cynnydd y plentyn in îs na'r ddisgwyliedig, ac os oes pryderion sylweddol yn dod i olwg neu yr angen i addysg ychwanegol ac anabledd maent yn cyfrifoldeb i'r ymarferydd i weithio yn bartneriaeth gyda y rhieni i ddatblygu cynllun i cefnogi dysgu a datblygiad y phlentyn sy'n cynnwys gweithwyr proffesiynol eraill (Salford City Council, 2020). Mae yna sawl dull y gall ymarferydd ddilyn i thracio cynnydd disgybl, fel arfer mae rhain yn dod ar ffurf dogfennu sydd angen cael i'w lenwi ar adegau priodol. mae rhai elfennau allweddol yn cynnwys traciwr cynnydd cyffredinol, gwiriadau cynnydd amserol, offer a ddefnyddir i fonitro dilyniant iaith, a thraciwr Cohort. Hefyd, bydd athrawon yn aml yn perfformio asesiadau ffurfiannol o bryd i'w gilydd. Defnyddir y rhain i benderfynu a yw'r plentyn yn y band oedran cywir o ran ei lefel addysg. Dyma y saith elfen sy'n cynnwys y Cyfnod Sylfaen Blynyddoedd Cynnar - Datblygiad corfforol, Cyfathrebu ac iaith, Datblygiad cymdeithasol, emosiynol a rhyngbersonol, Celf a dylunio creadigol, Mathemateg, Llythrennedd a Dealltwriaeth sylfaenol o'r byd. Mae hyn yn golygu fel arfer bydd athrawon ac addysgwyr yn rhoi sylw manwl i phob un o'r categorïau hyn. Mae hyn yn fel arfer yn digwydd trwy arsylwi'n uniongyrchol, cymryd nodiadau a chofnodi cynnydd plentyn unigol, serch hynny mae tracio'n fanwl yn medru bod yn anodd, yn enwedig o fewn lleoliadau brys, neu wrth ymdrin â nifer o fyfyrwyr (Clarke, Dim Dyddiad).

Mae'n faith wybyddus fod asesu plant yn bwysig, ond mae asesu'n effeithiol yn golygu bod angen dealltwriaeth dda o ddatblygiad y phlant, mae'n bwysig i fod yn glir gyda beth rydych chi eisiau i'r phlant ei wybod a gallu wneud. Fodd bynnag wrth ystyried hyn mae'n swydd i'r ymarferydd i drin phob plentyn fel unigolyn unigryw wrth cofio bod pob plentyn yn datblygu mewn ffyrdd wahanol ac ar wahanol gyfraddau ac amseroedd. Yn debyg i sut mae arsylwi a thracio rydych yn dod i ddeall mae gan bob plentyn pwyntiau cychwyn ei hun sydd yn dibynnu ar y cyfleoedd a'r profiadau maent yn cael (North Northamptonshire Council, 2022). Wrth asesu mae'n bwysig i ystyried pwysigrwydd y cymorth maent yn medru rhoi i rhiant, gofalwyr a nodi cynnydd plentyn, deall ei anghenion a chefnogi ei ddysgu a'i ddatblygiad parhaus. Wrth i Cwricwlwm i Gymru gael i'w arddangos yn lleoliadau ledled Cymru mae'n nodi y newidiadau yn rôl asesu yn y byd addysg, o ganlyniad pwrpas asesu yw i gefnogi unigolion i symud ymlaen ar cyflymder ei hun, gan sicrhau fod yr unigolion yn cael y cefnogaeth a heriau priodol. I wneud yr fath hyn mae Cwricwlwm i Gymru yn nodi yr rhesymau allweddol canlynol ar gyfer asesu, cefnogi unigolion ar raddfa dyddiol yn barhaus, yn ail, nodi, cipio a myfyrio cynnydd unigolyn dros amser ac yn olaf, deall cynnydd grŵp er mwyn myfyrio ar arfer (Llywodraeth Cymru, 2022). Yn ôl Educator (2022) y broses o asesu yw ddadansoddi a gwerthuso'r hyn a wyddom am datblygiad a dysgu'r plant., mae'r dull asesu yn medru dod yn dau arddull, y dull gyntaf, yn ffurfiannol sef asesiad parhaus trwy arsylwi unigolion unigryw, mae hyn yn golygu bod ymarferwyr yn perfformio arsylwadau dyddiol i weld beth mae'r plentyn wedi'i ddysgu neu lle mae angen cefnogaeth arnyn nhw i symud ymlaen. Mae asesiad ffurfiannol yn llywio'r camau nesaf wrth ddysgu. Yr ail dull yw Crynhoi, Fel arfer mae'n digwydd ddwywaith y flwyddyn. Mae'r asesiad cyntaf yn digwydd pan fydd y plentyn rhwng 24 a 36 mis, a chofnodir y canlyniadau er mwyn nodi cryfderau ac anghenion dysgu'r plentyn. Cynhelir yr ail asesiad ar ddiwedd Cyfnod Sylfaen y Blynyddoedd Cynnar/tymor olaf dosbarth derbyn. Defnyddir yr asesiad hwn i grynhoi'r holl wybodaeth wahanol a gofnodwyd yn erbyn y plentyn i ddangos cyflawniad. Rhaid hefyd ystyried asesu unigolion sydd gyda anghenion ychwanegol sydd medru golygu bod mwy o amser yn medru mynd i wneud y asesiadau gyda fwy o fanylion. Dweda Buckinghamshire Council (Dim Dyddiad) ei fod nhw yn annog lleoliadau i ddefnyddio amrywiaeth o adnoddau i'w helpu i adnabod pha safle datblygu mae'r plentyn ar. Dangosir ymchwil Ask Lion (Dim Dyddiad) bod athrawon ac ymarferydd yn asesu, cynllunio, gweithredu ac adolygu eu ddull o ddygu pob plentyn yn barhaus. serch hynny wrth i'r athrawon uniaethu bod anghenion ychwanegol gyda'r plentyn unigryw, mae'r dull graddedigion yn cael ei weithredu'n benodol ar gyfer y plentyn yna. Yn ychwanegol i hyn, i plentyn sydd angen cymorth SEN mae asesiadau unigol yn cael i'w chwblhau er mwyn adnabod yr anghenion yn fwy o fanylion, Bydd ymyriadau personol yn cael eu cynllunio a'u gweithredu i fynd i'r afael â'r anghenion unigol hynny. Yn olaf, bydd yr ymyriadau'n cael eu gwerthuso drwy adolygiad unigol i ehangu'r cynnydd. Caiff y broses yma i'w ailadrodd yn rheolaidd a dylai gynnwys y plentyn a'u rhieni/gofalwyr.

Rhan 3

Effaith Canu Cymraeg

Beth yw yr effaith o gerddoriaeth yn addysg plant?

Yn ôl Plentyndod Cynnar Awstralia, mae gan ddatgelu plant i gerddoriaeth yn y blynyddoedd cynnar lawer o fanteision i ddatblygiad plant. Mae dysgu deall cerddoriaeth yn ymgysylltu â llawer o sgiliau dysgu sydd eu hangen i adeiladu parodrwydd ysgol Busy Bee (2021), gan gynnwys-

- Gwrando a chofio gwybodaeth drwy ganeuon a rhigymau
- Rhifedd a Chyfri – gosodir cerddoriaeth i guriad, sy'n ennyn diddordeb plant mewn cysyniadau mathemategol megis rhythm, cyfrif a chadw amser
- Adnabod Lleferydd – adnabod ac atgynhyrchu geiriau, sydd hefyd yn adeiladu geirfa a sgiliau cyfathrebu plant
- Cydbwysedd corfforol a datblygiad sgiliau modur sydd eu hangen i ddawnsio a symud ein cyrff draw i guriad, yn ogystal â rheoli synau a symudiad
- Datrys problemau trwy wrando
- Cyfleoedd i greu, cyfansoddi a byrfyfyrion sy'n adeiladu creadigrwydd plant
- Sgiliau cymdeithasol megis cymryd tro, rhannu syniadau a gwerthoedd, a chwarae gyda'n gilydd.

O oedran cynnar, gall canu roi cyfle i blant ddatblygu eu sgiliau iaith a gwrando, sgiliau canolbwytio a chôf yn ogystal â chynyddu eu hyder. Mae'n gallu bod o fudd i rieni hefyd (Twinkl, Dim Dyddiad). Mae pwysigrwydd cerddoriaeth yn y cwricwlwm yn seiliedig ar wybod am ystod dda o eiriau cerddorol, a fydd yn helpu plant i gyfathrebu'n effeithiol wrth siarad ac ysgrifennu am gerddoriaeth.

(Sandbox kids

2020)

Mae cerddoriaeth yn gwneud i ni symud! Ac wrth gwrs, mae ein gweithgareddau cerddoriaeth a symud yn cael effaith uniongyrchol ar ddatblygiad corfforol. Maent yn egnïol, ac mae rhai caneuon yn medru cael unigolion ar eu traed ac yn datblygu eu sgiliau modur mawr wrth iddynt archwilio symudiad eu corff, eraill yn defnyddio sgiliau modur man drwy chwarae offerynnau. Mae'r sgiliau modur hyn yn mesur eu cydbwysedd, a'u cydsymud (Bull, 2018). Mae cerddoriaeth yn helpu plant

i diwnio i mewn, mae'n ysgogi pob rhan o'r ymennydd. Mae tiwnio plant i mewn yn hanfodol ar gyfer dysgu. Gall cerddoriaeth ddatblygu prosesu clywedol a'r ymatebion niwral sy'n sail i gyfathrebu a dealltwriaeth. Drwy diwnio plant mewn i rythm iaith, drwy gerddoriaeth, o'u genedigaeth, rydyn ni'n eu helpu i glywed patrymau synau rydyn ni'n eu hadnabod fel geiriau ac ymadroddion. Daw dealltwriaeth ac ymateb yn ddiweddarach gydag ymarfer.

Pam mae cerddoriaeth yn bwysig yn addysg phlant?

A wyddoch chi bod gwrando i gerddoriaeth yn un o'r gweithgareddau sydd yn defnyddio'r ddau ochr or ymennydd? Mae hyn yn golygu ei fod yn helpu i adeiladu cysylltiadau pwysig i'r ymennydd, a'r mwyaf o gysylltiadau sydd gennym, y cyflymaf rydyn ni'n gallu meddwl. Ond yn bwysicaf oll, mae cerddoriaeth yn hwyl ac os yw eich plentyn yn cael hwyl, mae ei ymennydd yn agored i ddysgu. Mae gwrando ar a chreu cerddoriaeth yn helpu plant i ddysgu rhifedd, llythrennedd a sgiliau emosiynol. Mae ymgorffori cerddoriaeth yn arferion a chwarae yn y blynyddoedd cynnar yn cael dylanwad cadarnhaol ar ddatblygiad cynnar eich plentyn. Mae'n gallu eu cael nhw'n symud, meddwl ac ysbrydoli creadigrwydd y phlentyn (Queensland Government, 2020). Gallwch edrych ar y wefan canlynol yma ar gyfer ambell i syniad o fathau o brofiadau cerddorol, ac hefyd offerynnau allwch gwneud eich hyn - [The many benefits of music \(earlychildhood.qld.gov.au\)](https://www.earlychildhood.qld.gov.au) . Fel yr ydych yn gwybod mae blas, gwedd a lliwiau yn cynorthwyo datblygiad synhwyrdd plentyn, ond a oeddech yn gwybod bod cerddoriaeth yn gwneud yr un fath? Gall datgelu eich plentyn i wahanol fathau o gerddoriaeth helpu i greu mwy o lwybrau rhwng y celloedd yn ei ymennydd. Mae'r effaith hon yn cynyddu hyd yn oed yn fwy pan fyddwch chi'n cysylltu cerddoriaeth â gwahanol weithgareddau fel dawnio (Cambridge Montessori, 2018). Yn phwsicach byth, maent yn medru helpu gyda hapusrwydd plentyn. Mae cerddoriaeth yn adnabyddus am greu hyfrydwch a chyffro, maent yn medru codi calon, a'n gwarchod rhag thristwch.

Sut gall Therapi cerddoriaeth cael effaith ar eich plentyn

Ansicr o sut all therapi cerddoriaeth helpu eich plentyn? Gan ddefnyddio dulliau amlsynhwyrdd, gall therapi cerddoriaeth asesu eich plentyn yn y lleol i werthuso cryfderau ac anghenion Music Therapy Works (2022) mae hyn yn megis-

- cyfathrebu
- canolbwyntio Rhychwant sylw
- corfforol
- Synhwyrdd
- sgiliau gwybyddol
- hunanreoleiddio ymddygiad
- Dilyniannu
- sgiliau cof
- ymwybyddiaeth o bobl eraill
- hunanhyder
- Cymhelliant
- sgiliau gwneud penderfyniadau

(DailyHawker, 2018)

‘(Music Therapy) gives all of the children a space to express themselves. We notice a change in them whilst in the sessions. We also notice that they come back to class calmer’, (Music Therapy Works, 2022). Fe welwch bod therapi cerddoriaeth yneithriadol o fuddiol i phlant sy’n trafferthu gydag anhwylderau gorbryderu, neu awtistiaeth. Un rheswm am hyn yw bod ymgysylltu â cherddoriaeth yn achosi ysgogi dau hemisffer yr ymennydd. Mewn lleoliad dosbarth, byddai hyn yn gwneud canolbwytio a chyfathrebu meddyliau rhywun yn llawer haws, yn ogystal a hyn oherwydd bod plant ag Awtistiaeth yn ei chael hi'n anodd ymgysylltu'n gymdeithasol, y gall cyflwyno offerynnau cerdd eu helpu i lywio gwahanol sefyllfaoedd cymdeithasol. Mae hyn yn cynnig cyfle i blant fagu hyder wrth gyfathrebu â'u cyfoedion (Incadence, Dim Dyddiad). Mae llawer o astudiaethau'n dangos manteision ac effeithiau cerddoriaeth ar unigolyn awtistig. Mae'r rhan fwyaf o therapyddion yn defnyddio'r math dderbyn-gar o gerddoriaeth ar gyfer eu cleifion awtistig (Walker, 2022) Er mwyn cael sesiwn therapi cerddoriaeth llwyddiannus fel arfer maent yn digwydd mewn sesiynau un i un neu yn grŵp bach, sydd yn cymryd lle yn wythnosol mae'r therapyddion cerdd yn teilwra eu dull o ddiwallu anghenion pob unigolyn gan weithio i feithrin perthynas therapiwtig ac i feithrin rhyngweithio drwy gerddoriaeth fyrfyr gan ddefnyddio ystod eang o offerynnau, caneuon a thechnoleg cerddoriaeth McLachlan (2016). Os hoffech fwy o wybodaeth am therapy cerddoriaeth a sut maent yn medru helpu gyda anghenion phlant edrychwch ar y wefan yma [How Does Music Therapy Help Autism? - RespectCareGivers](#)

Cyfeirnod

Adejokun, M. (2021) *Leadership In Early Childhood Education*

Ar gael o: [Childcare & Education Expo | Leadership in Early Childhood Education | Marian Adejokun \(childcareeducationexpo.co.uk\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Ask Lion. (2022) *Graduated Approach to Support for Children with SEND*. Ar

gael o: [Graduated Approach to Support for Children with SEND | Ask Lion - Nottingham City Directory](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Australian Government. (2020) *The role of parents in children's active play*. Ar gael o: [Get Up & Grow Brochure - The role of parents in children's active play \(health.gov.au\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Aubrey, C. (2022) *What early childhood leadership for what kind of world?*

Ar gael o: [What early childhood leadership for what kind of world? - Carol Anita Aubrey, 2019 \(sagepub.com\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Birth to Five Matters. (Dim Dyddiad) *Learning and Development Observation, assessment and planning*. Ar gael o: [Explaining-the-OAP-Cycle.pdf \(birthto5matters.org.uk\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Buckinghamshire Council. (Dim Dyddiad) *Assessment*. Ar gael o: [Assessment | Early Years \(buckscc.gov.uk\)](https://www.buckscc.gov.uk) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Busy Bees. (2021) *The Benefits of Music in Early Childhood*. Ar gael o: [The Benefits of Music in Early Childhood - Busy Bees](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Bull, L. & Boogie, M. (2018) *The Magic of Music: using music for early years education*. Ar gael o: [The Magic of Music: using music for early years education | PACEY](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Buckinghamshire Council. (Dim Dyddiad) *Assessment*. Ar gael o: [Assessment | Early Years \(buckscc.gov.uk\)](https://www.buckscc.gov.uk) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Cambridge Montessori. (2018) *10 Reasons why Music is Important for Early Childhood Development*. Ar gael o: [10 Reasons why music is important for Early Childhood Development \(cambridgemontessoriglobal.org\)](https://www.cambridgemontessoriglobal.org) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Clarke, L. (Dim Dyddiad) *An Introduction to Tracking Pupil Progress in the EYFS*. Ar gael o: [An Introduction to Tracking Pupil Progress in the EYFS - Real Parent](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Daily Hawker, (2018) *Music Therapy: New Avenues of Treatment*. Ar gael o: [Music Therapy: New Avenues of Treatment - Daily Hawker](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Dauncey, M. (2021) *Donaldson Review: The 'purposes' and content of a Curriculum for Wales*. Ar gael o: [Donaldson Review: The 'purposes' and content of a Curriculum for Wales \(senedd.wales\)](https://www.senedd.wales) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Educator. (2022) *EYFS Assessment, Observation and Planning*. Ar gael o: [EYFS Assessment, Observation and Planning - Educater](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Early Years Alliance. (2019) *National Week of Play: The role of the adult in learning through play*. Ar gael o: [National Week of Play: The role of the adult in learning through play | early years alliance \(eyalliance.org.uk\)](https://www.eyalliance.org.uk) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Early Years Matters. (2022) *Leadership*. Ar gael o: [Leadership - Early Years Matters](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Early Years Matters. (2022) *Observation, Assessment and Planning*. Ar gael o: [Observation, Assessment and Planning - Early Years Matters](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Early Years Matters. (2022) *A Unique Child*. Ar gael o: [A Unique Child - Early Years Matters](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

GMN. (Dim Dyddiad) *Observation*. Ar gael o: [Importance of Observation in Early Childhood Education | A Parent's Guide | GMN \(theglobalmontessorinetwork.org\)](https://theglobalmontessorinetwork.org/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Green, J. (Dim Dyddiad) *Observation: The Key to Understanding Your Child*. Ar gael o: [Observation: The Key to Understanding Your Child | NAEYC](https://naeyc.org/resources/for-parents/observation-the-key-to-understanding-your-child/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Jernigan, C. (2021) *Music Therapy for Children - What are the Benefits?* Ar gael o: [Music Therapy for Children - What are the Benefits? | Incadence Music Therapy Blog](https://incadence.com/blog/music-therapy-for-children-what-are-the-benefits/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Longford County Childcare Committee. (2016) *Discovering Leadership Potential in Early Years*. Ar gael o: [Discovering Leadership Potential in Early Years - Longford Childcare Committee](https://www.longfordchildcare.com/discovering-leadership-potential-in-early-years/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Lopez, J. (2022) *Planning and observing in the Early Years setting*. Ar gael o: [Planning and observing in the Early Years setting | eyworks](https://www.eyworks.co.uk/planning-and-observing-in-the-early-years-setting/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Llywodraeth Cymru. (2020) Introduction to Curriculum for Wales guidance Ar gael o: <https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/introduction/> (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Llywodraeth Cymru. (2022) *Beth sy'n newid mewn asesu?* Ar gael o: [Beth sy'n newid mewn asesu? - Hwb \(gov.wales\)](https://hwb.gov.wales/beth-syn-newid-mewn-asesu/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Llywodraeth Cymru. (2020) *Curriculum for Wales: overview*. Ar gael o: [Curriculum for Wales: overview | GOV.WALES](https://gov.wales/curriculum-for-wales/overview/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Llywodraeth Cymru. (Dim Dyddiad) *Cyflwyniad i Cwricwlwm i Gymru 2022*. Ar gael o: [taflen cyflwyniad cwricwlwm newydd terfynol 27.4.21.pdf \(earlyyears.wales\)](https://earlyyears.wales/taflen-cyflwyniad-cwricwlwm-newydd-terfynol-27.4.21.pdf) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

McLachlan, J. (2016) *Music therapy and autism*. Ar gael o: [Music therapy and autism](https://www.musictherapyuk.com/music-therapy-and-autism/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Ministry of Education. (Dim Dyddiad) *Physically active play Korikori*. Ar gael o: [Physically active play \(education.govt.nz\)](https://www.education.govt.nz/physically-active-play/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Music Therapy Works. (2022) *MUSIC THERAPY FOR EARLY YEARS* Ar gael o: [Music Therapy Works / Our Services In Action / Early Years](https://www.musictherapyworks.co.uk/our-services-in-action/early-years/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

National Literacy Trust. (2017) *10 reasons why play is important* Ar gael o: [10 reasons why play is important | National Literacy Trust](https://www.national-literacy-trust.org/10-reasons-why-play-is-important/) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Nidirect Government Services. (Dim Dyddiad) *How play helps children's development*. Ar gael o: [How play helps children's development | nidirect](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

North Northamptonshire Council. (2022) *Assessment within the Early years foundation stage*
Ar gael o: [Assessment within the Early years foundation stage | North Northamptonshire Council \(northnonthants.gov.uk\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Nursery Resources. (Dim Dyddiad) *Tracking Development In The EYFS*
Ar gael o: [Tracking Development In The EYFS - Nursery Resources | Blog : Nursery Resources | Blog](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Pen Green Centre. (2022) *Assessing Young Children with SEND*.
Ar gael o: [Assessing Young Children with SEND | Pen Green Children's Centre](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Play Wales. (2022) *Play Policy*. Ar gael o: [Play Wales | Chwarae Cymru](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Plymouth Marjon University. (2022) *Leadership in the early Years*. Ar gael o: [Leadership in the Early Years | Plymouth Marjon University](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Queensland Government. (2022) *The many benefits of music*. Ar gael o: [The many benefits of music \(earlychildhood.qld.gov.au\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Salford City Council. (Dim Dyddiad) *Salford Starting Life Well EYFS 'What to Expect When?' progress tracker*. Ar gael o: [EYFS What to expect when progress tracker \(salford.gov.uk\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Sandbox Kids. (2020) *The importance of music in early childhood development*. Ar gael o: [The importance of music in early childhood development | by Sandbox Kids | Medium](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Taylor & Francis Group. (2022) *Leadership in Early Childhood*. Ar gael o: [Unravelling Leadership in the Early Childhood Sector | 3 | v4 | Leader \(taylorfrancis.com\)](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Twinkl. (Dim Dyddiad) *Play Theories in Early Years*.
Ar gael o: [Play Theories in Early Years | Twinkl Teaching Wiki - Twinkl](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Twinkl. (Dim Dyddiad) *Benefits of music for my child*. Ar gael o: [Benefits of Music for My Child - Twinkl](#) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).

Vijayadaevar, S., Thornton, K. & Cherrington, S. (2022) 'Professional learning communities: Enhancing collaborative leadership in Singapore early childhood settings', *Contemporary Issues in Early Childhood*, 20(1). doi.org/10.1177/1463949119833578

Waterford. (2021) *Why Play Is Important for Your Child's Learning and Growth*. Ar gael o: [Why Play Is Important for Your Child's Learning and Growth - Waterford.org](https://www.waterford.org/why-play-is-important-for-your-childs-learning-and-growth) (Darllenwyd 3^{ydd} o Dachwedd 2022).